GAZETA KRAKOWSKA

Nro 103.

z KRAKOWA dnia 27 GRUDNIA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 19 Grudnia.

Droga dla każdego Polaka rocznica Imienin Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla obchodzoną była na dniu wczorayszym w stolicy Królestwa Polskiego z iak naywiększą uroczystością. Z powodu pamiątki dnia tego, odbyło się uroczyste nabożeństwo w Kaplicy Zamkowey, tudzież w Kościele Metropolitalnym S. Jana. Celebrował JW. Prażmowski, Biskup Dyecezyi Płockiey, Senator Królestwa, w obliczu Ministrów, Senatu, Rady stanu, wszystkich Władz Rządowych, niemniey licznie zebranego Ludu, zanoszących do Przedwiecznego nayg. rętsze modły za iak naydłuższe i nayszczęśl wsze panowanie ukochanego Monarchy. JW. Hrabia Sobolewski, Senator Woiewoda, Minister Stanu, Prezydujący w Radzie Administracyyney, dał świetny obiad w pałacu Namiestników Królewskich, na który naywznakomitsze osoby zaproszonemi zostały, a bezpłatne widowisko w Teatrze Narodowym, tudzież oświecenie miasta, zakończyły obchód dnia tego.

Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski

MY MIKOŁAY I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski

&c. &c. &c.

Zważywszy z iedney strony, iż postanowieniem Naszem z dnia dzisieyszego, uwalnia Kawalerów Orderu Królewskiego S. Stanisława od opłaty iaką dotychczas na korzyść Szpitala Dzieciątka Jezus składali, a chcąc z drugiey zastąpić na przyszłość w sposób stały i niezmienny użyteczne wsparcie, które ten tyle na względy zasługuiący Instytut z takowego źródła pobierał;

Na przełożenie Naszego Ministra Przychodów i Skarbu,

Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1. Ministrowie Nasi Spraw Wewnętrznych i Skarbu zniosą się, celem rozpoznania, iaka była średnia ilość dochodu rocznego, w latach 1824. 1825. 1826. 1827 i 1828 z uiszczaney przez Kawalerów Orderu S. Stanisława, na mocy postanowienia z dnia 4 15 Grudnia 1816 opłaty, istotnie pobranego.

Art: 2. Skoro tylko ciż Ministrowie ustanowią średnią ilość takowego dochodu; złożą Nam niezwłocznie rapport, obeymujący wniosek co do summy Szpitalowi Dzieciątka Jezus natomiast wypłacać się maiącey.

Art. 3. Summa ta, raz przez Nas oznaczona, zamieszczaną będzie na budżetach rocznych wydatków i uiszczaną bydź ma Administracyi Dzieciątka Jezus, począwszy od 1830 roku.

Art: 4. Rozporządzenia ninieysze w niczem nie uwalniaią Kawalerów ozdobionych przed 1 Stycznia 1830 od uiszczania należytości do dnia 31 Grudnia 1829 roku od nich ieszcze przypadaiących.

Art: 5. Wykonanie ninieyszego Naszego Postanowienia które w Dzienniku Praw umieszczonem bydź ma, Ministrom Naszym Spraw Wewnętrznych i Skarbu polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 2/14 Września roku Pańskiego 1829 a Panowania Naszego 4go.

(podpisano) MIKOŁAY.

Minister Przychodów i Skarbu
(podp:) X. X. *Lubecki*.
przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
W Zastępstwie
Radca Stanu Nadzwyczayny
(podp:) Ig: *Turkul*.
Zgodno z Oryginałem.
Minister Sekretarz Stanu
W Zastępstwie
Radca Stanu Nadzwyczayny
(podp:) Ig. *Turkul*.
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi:
(podpisano) *Kossecki*.
Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości,
Ig. *Sobolewski*.
Za Sekretarza Jeneralnego:
Szef Bióra *Młodzianowski*

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski
MY MIKOŁAY I.
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski
etc. etc. ect.

Zapatrzywszy się na Artykuły 120 i 123 Ustawy Konstytucyyney Naszego Królestwa Polskiego, iako też na Uchwałę Namiestnika z dnia 15 Maja 1816 r. obeymuiącą organizacyią Rad Woiewódzkich:

Chcąc z iedney strony utrzymać wiernych poddanych Naszych rzeczonego Królestwa, przy używaniu swobód, które im przez wiekopomney pamięci Brata i Poprzednika Naszego Cesarza i Króla Jmci Alexandra I. nadane zostały, pragnąc oraz z drugiey, ażeby prawidła w tey mierze przepisane, zachowywanemi były;

Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1.

Nasza Rada Administracyyna, zwoła niezwłocznie na mocy ninieyszego szczególnego upoważnienia, które iey w tym celu udzielamy, Seymiki i Zgromadzenia Gminne w mieyscach i czasach przez nią maiących bydź wskazanemi w Listach zwołuiących, które też i trwanie wspomnionych Zgromadzeń oznaczą.

Artykuł 2.

Zgromadzenia te zayiną się wyłącznie odnowieniem trzeciey części członków Izby Poselskiey, wychodzących podług kolei oznaczonych losem na Seymie roku 1818, oraz zastąpieniem tych z pomiędzy rzeczonych członków, którychby mieysca przez zeyście zawakowały, lub za wakuiące miały bydź uważanemi, stósownie do przepisów Ustawy Konstytucyyney i Statutu organicznego o reprezentacyi narodowey z dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1815 r.

Zaymą się także odnowieniem Bad Woiewódzkich wedle Uchwały Namiestnika z dnia 15 Maia 1816, niemniey ułożeniem list kandydatów na Urzędy Administracyyne i Sędziowskie, podług przepisów obiętych Artykułami 64, 65 66 i 67 wspomnionego Statutu organicznego.

Artykuł 3.

Nasza Rada Administracyyna zostaie upoważnioną ninieyszem do mianowania Marszałków teraźnieyszych Seymików i Zgromadzeń gminnych.

Artykuł 4.

Nasza Rada Administracyyna ściśle trzymać się będzie rozporządzeń zawartych w Art: 33 i 34 wzmiankowanego Statutu organicznego, w tem co się tycze oznaczenia czasu zebrania się Seymików i Zgromadzeń gminnych.

Artykuł 5.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczonem bydź ma, Naszey Radzie Administracyyney polecamy.

Dan w Petersburgu dnia 15/27 Października roku Pańskiego 1829, a Panowania Naszego 4go.

(podpisano) MIKOŁAY.

Minister Spraw Wewnętr: i Policyi
(podpisano) T. *Mosłowski.*

przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu:
W Zastępstwie
Radca Stanu Nadzwyczayny,
(podpisano) Ig. *Turkuł.*

Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu:
W Zastępstwie
(podpisano) Ig. *Turkuł.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi;
Kossecki.

Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości:
Ig. Sobolewski.
Za Sekretarza Jeneralnego,
Szef Bióra *Młodzianowski.*

Dnia 16 odbyło się w Kościele Metropolitalnym S. Jana, za staraniem tuteyszey Kapituły, żałobne nabożeństwo za ś. p. Arcybiskupa i Prymasa Woronicza.

Dnia 18 b. m. Kapituła Metropolitalna Warszawska odbyła posiedzenie, na którem wybrała na Administratora Dyecezyi osieroconey przez zgon ś. p. Arcybiskupa Prymasa Woronicza, W. JX. Edwarda Czarneckiego, Kustosza Metropolitalnego.

Na zieździe Niemieckim badaczy natury, który tego roku odbył się w Heidelbergu, dwóch tylko znaydowało się Polaków, Doktorowie Medycyny, Maurycy Wolff i Gałęzowski.

Kurs Listów Zastawnych
dnia 15 Grudnia 1829 r.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych.

Żądano (bez kuponu)	zł. 97	gr. 15
Płacono	— 97	— 12

Z Petersburga d. 20 Listopada D. K.

Senat Rządzący ogłosił Ukaz Jego Cesarskiey Mości o opatrzeniu uwolnionych ze służby woyskowych rang niższych, którzy szukaia dla siebie wyżywienia z iałmużny N. Cesarz Jmć powziąwszy wiadomość, iż w niektórych Guberniach pokazali się tacy

wolnieni ze służby woyskowi rang niższych, którzy szukaią dla siebie wyżywienia przez iałmużnę, dla zapobieżenia temu, naywyżey rozkazać raczył, wszystkich uwolnionych ze służby, woyskowych rang niższych proszących iałmużny brać za pośrednictwem policyy mieyskich i ziemskich, i stawić wspólnie z dowódcami wewnętrznych batalionów garnizonowych, według wskazanych im prawideł i rozporządzeń, opatrzyć ich i umieszczać mieią, pod ścisłą odpowiedzialnością, aby żaden żołnierz nie bzł spotkany proszący iałmużny.

Czytamy w Ruskim Inwalidzie o pokoiu z Portą Ottomańską następuiący artykuł, wyięty z Powszechney Gazety Niemieckiey: — "Rossya walczyła za obrażony naruszonemi traktatami honor narodowy, a ieszcze bardziey, zą dobro ludzkości. Pytam się: czy wiele znayduiemy w historyi takich przykładów, iżby zwycięzkie Państwa, dyktuiąc w kraiu nieprzyiacielskim warunki pokoiu, więcey myślały o innych, aniżeli o samych sobie; Rossya troszczyła się o los Xięztw: Multan i Wołoszczyzny, który często zależał od żądz namiętnych iakiego Wezyra lub Baszy, i Serwianom zapewniła stan większey niepodległości; ugruntowała byt polityczny Grecyi, otworzyła dla wszystkich narodów wolną żeglugę między Dardanellami i Bosforem, a przez kwarantanny na granicach Turcyi Europeyskiey położyła koniec iedney z klęsk naywiększych. Każdy artykuł traktatu pokoiu zawiera mowy dowód umiarkowania i wspaniałomyślności Monarchy Wszech Rossyy, który ieśliby chciał, mógł wszystko zabrać; lecz się wyrzekł swych własnych korzyści, ażeby wstrzymać krwi rozlew na Wschodzie i zapewnić pomyślność innym narodom. Tu wypadki same przez się przemawiaią! Cztery lata trwała woyna z Persyą i Turcyą, i w przeciągu tych lat zwycięztw i sławy, Rossya zabezpieczyła swoie granice, świetnemi zwycięztwy zdumiła świat cały, dała przykłady wspaniałomyślności i umiarkowania, przekonała wreszcie wszystkich bezstronnych postrzegaczów wydarzeń, iż każda nowa zawada, iey nastręczona, i każde nowe bezpieczeństwo, służyło iedynie do utrwalenia iey potęgi.„

Z Tyflis d. 17 Października D. K.

Ostatnia poczta nadzwyczayna ucieszyła nasze miasto urzędową wiadomością o zawarciu wiecznego pokoiu między Rossyą a Portą Ottomańską. Wieść o tak szczęśliwym i wiekopomnym wypadku powinna tem mocnieysze na mieszkańcach kraiu Zakaukazkiego uczynić wrażenie, im dotkliwszy był na nich wpływ woyny z tak bliskiemi posiadłościami. Ciągle trzy lata nie milczał tu grom walki. Dotąd w świeżey pamięci zostaią zgubne klęski i okropne niebezpieczeństwa, od których nas wybawiła bitwa Elizawetpolska. Któż z nas może bez serdecznego rozczulenia wspomnieć o tych radosnych okrzykach, które iednogłośnie wydało całe miasto w tym właśnie czasie, kiedy pierwsza armata zwiastowała otrzymanie tak niecierpliwie oczekiwaney wiadomości o zawarciu pokoiu z Persyą. Fenomen rzadki, może nawet niedoświadczany, tak mocno maluiący iednozgodność uniesienia narodowego! Ale kraiowi Kaukazkiemu nie było przeznaczonem cieszenie się wówczas owocami tak szczęśliwego wypadku. Wtedy, gdy Wódz zwycięzca zawieraiąc sławny pokóy z potężnem Państwem sąsiedzkiem, utwierdzał z iedney strony spokoyność tego kraiu, z drugiey w ościennych, niemniey mocnych a więcey bitnych kraiach czynione były nieprzyiazne przygotowania; okryte laurami woyska, nie zdołały ieszcze odetchnąć po długich i przy-

łrych marszach, a iuż powinny były ruszyć na nowe przedsięwzięcia, pośród nieprzebytych gór śnieżnych. Prowadzone przez Wodza, który przez swoie tak wielkie czyny wiekopomne, natchnął w nich ufność ku sobie, same, iż tak rzec można, nie postrzegały, iak w tey nowey woynie bohaterskiemi krokami, szły od tryumfów do tryumfow.

Woyna z Turcyą Azyatycką była połączona z niebezpieczeństwem dla spokoynych mieszkańców. Jeżeli świetne woysk naszych powodzenia zupełnie ochraniały ich od napadow nieprzyiacielskich; to z drugiey strony nayniezn ośnieyszy nieprzyiaciel, zaraza niszcząca, ustawicznie zagrażały wkroczeniem w ich granice. Nieszczęścia, którym podczas przeszłych z Turcyią woien ulegali mieszkańcy, nigdy nie wygasną z ich pamięci; prawidło zaś: woyna z Turcyą, zaraza w Gruzyi, przyięte za rzecz pewną, boiaźnią i trwogą przenikało w szczególności mieszkańców Tyflisu. Jakoż istotnie miasto bardzo ludne, ścieśnione nieporządnemi staremi budowlami, napełnione Azyatyckiemi saklami, gdzie liczne familie mieszkaią w nieochędostwie, stawiło rozległy zawod spustoszeniu. Zaraza rozszerzyłaby się z podobną szybkością od iednego domu do drugiego, iak pożar, pędzony wiatrem, bieży po dachach słomianych. Niezmordowana troskliwość główney zwierchności, zachowała nas od tego nieszczęścia, a ieżeli zaraza pokazywała się w kilku nowo podbitych i niezupełnie ieszcze urządzonych prowincyiach i gdzie niegdzie w niewielkich oddziałach, temu prawie niepodobna było zapobiedz. Po zdobyciu Karsu, choroba pokazała się nawet w głównym korpusie woysk i przerwała na pewny czas powodzenie oręża Rossyyskiego; ale roztropne i stanowcze środki zapobiegły, a nawet zupełnie wykorzeniły tę kleskę w samym iey zarodzie.

Teraz świetne traktaty z Persyią i Turcyią, znacznie oddaliwszy granice od głównego środkowego punktu tey krainy, prawie zupełnie zabezpieczyły wewnętrzną spokoyność tych kraiów, które pod dobroczynnym rządem Rossyyskim, zaczynaią dostępować korzyści cnot kwitnących w pokoiu. Może nie iest tak odległym, iak sobie wyobrażamy, ten nawet czas, w którym łupiezkie plemiona Kaukazu przestaną się trudnić dziką zdobyczą. Nabycie twierdz Anapy i Achałcychu, szybko nas zbliża do tey szczęśliwey epoki. Każdemu wiadomo, iak wielkiey podpory pozbawiaią siebie Turcy przez utratę Anapy, i iak wielką ludzkości zrobiono przysługę, przez zniesienie w tem mieyscu haniebnego kupczenia brańcami; ale korzyści, które dla trwałey w tym kraiu spokoyności, zostały zapewnione przez nabycie Achałcychu, może w zupełności są otrzymane tylko przez tych, którzy mieszkali w Gruzyi: dosyć powiedzieć, iż pod samym Tyflisem, nieco wyżey kwarantanny, nie daley, iak o dwie wiorsty od rogatek, znayduie się niewielka wioska, którey włościanie, iuż piętnaście lat temu, zostali zupełnie wycięci przez Lezginców, przybyłych z Achałcychu; rozwaliny domów, ieszcze dotąd poświadczaią do iakiego stopnia dochodziło szaleństwo tych łupiezców. Teraz ziemie Achałcychu zaludniaią się spokoynemi mieszkańcami. Groźne zamki, których mury, mchem zarosłe, wyzieraią z gęstych lasów wąwozu Borzemskiego, odtąd będą służyły tylko za przedmiot ciekawości wędrowców, i można się spodziewać, że się sprawdzi przepowiedzenie prorockie: "na mieyscu Xiężyca Mahometańskiego, przez kulę Rossyyską strąconego z kopuły meczetu Achmeda, postawiony zostanie Krzyż, a iə

piękna budowa, zamieni się w świątynią wiary świętey, gdzie spokoyni mieszkańcy będą zasyłali do Naywyższego gorące modły, za przedłużenie w mnogie lata arcy mądrego panowania Wielkiego Monarchy Rossyyskiego.,,

— Dnia 1 Listopada —

Dnia 25go z. m. przybył do naszego miasta Główno dowodzący oddzielnym Kaukazkim korpusem Jenerał - Feldmarszałek Hrabia Paszkiewicz - Erywański.

Z Paryża d. 9 Grudnia.

Dziś o godzinie 7 w wieczór poiechał Król do Compiegne, w towarzystwie tylko Delfina i Xcia Mouchy. Przed wyiazdem pytał się Monarcha Hr. Roy, iakby teraźnieyszą kryzę uśmierzyć i ninieyszy gabinet odmienić, poczem P. Chabrol odebrał zlecenie ułożenia listy Ministrów podług podania zacnego tego Para. Zresztą na tey liście znaydować się ma imię P. Debelleyme. Król powróci d. 11 do Paryża i zapowiedziana iest na ten dzień rada Ministrów.

Poseł przy Dworze Szwedskim Hr. Montalabert, przybyły tu za urlopem miał onegday prywatne posłuchanie u Króla. Tegoż dnia mieli posłuchania u Monarchy Hr. Dupont i X. Dezmazures.

Viceadmirał de Rigny ma bydź z Lewantu odwołany, dla obięcia na następuiącą wiosnę dowództwa nad działaiącą przeciw Algierowi eskadrą, do którey przyłączone bydź maią fregaty Bellona i Xiężna Berry. — Dnia 2 b. m. okręty Provence, Wrocław, Cybela i Armida przybyły do Tulonu. Mówią iż do Nawaryno posłany został rozkaz, aby wstrzymano dalsze odpływnienie woyska Francuzkiego.

Dziennik Sporów wyraża, iż Francyia winna Ministeryum Polignaka wdzięczność, że dowiedziała się ile liczy kontrrewolucyionistów. Przekonano się bowiem, teraz iż we Francyi niema innych stronników iak tylko Króla i konstytucyi.

W Tulazie zabrała także policyia buntownicze chustki, a na jarmarku w Blaie nawet tabakiery z wizerunkiem Napoleona.

Niema żadnego deputowanego, który do Paryża przybędzie, żeby nie był do Xcia Polignac zaproszony; lecz większa część odwiedza go biletami.

Mówią powszechnie, iż Izby prawodawcze na początku miesiąca Lutego zwołane zostaną.

W Tours nieiaki Herman bawi publiczność szczególnieyszą sztuką, to iest naśladowaniem w odurzaiącym sposobie spiewu ptaków, iako to. kosa, skowronka, kanarka, słowika i t. d. umie także udać rżenie koni, i t. d. i pospolicie kończy swóy koncert spiewem różnych ptaków.

W Hawrze poiedynkowały się przed kilku dniami dwie Damy na pistolety, i iedna z nich ranioną została.

— Dnia 11 —

Onegday Delfinowa i Xiężna Berry iadły obiad u Xiężney Orleanu w Palays-Royal.

Listy z Tulonu donoszą, że d. 4 b. m. nadeszły do Tulonu propozycyie do pokoiu od Deja Algierskiego. Dodaią że w Mahon znayduie się iuż pełnomocnik Algierski.

Poczetowi zwycięztw Francuzów z wizerunkiem Napoleona odmówiła Dyrekcyia Xięgarskiego handlu druku z dodatkiem: że wizerunek ma bydź odrzucony. X. Pradt radzi naszey policyi, aby także zabrała drogę przez górę Simplon i inne podobne.

Wczoray o godzinie 4 z rana umarł tu Kardynał Lafare, który urodził się d. 8 Września 1752 roku. Jako Biskup w Nan-

ey zagaił mową posiedzenia Stanów jeneralnych w r. 1789. Onegday umarł tu także Prałat Bellot, Jałmużnik Delfinowey.

W to Giagna, o 7 mil Włoskich od Rzymu leżącym folwarku nakazane były przez Xężnę Berry kopania, przez które odkryto piękny Rzymski dom wieyski; w pierwszym pokoiu znayduie się przepyszna z czarnego i białego marmuru posadzka. Dom ten zdaie się należeć do czasów Agusta i Karakalli.

Listy z Bordeaux pod d. 8 Listopada donoszą, że w nocy z d. 6 na 7 czuć się dało w całym Medoc wstrząśnienie ziemi. Słyszeć się razem dał głuchy łoskot, podobny do huku dalekiego pioruna. Kapitan okrętowy, który d. 7 na parowey łodzi do Bordeaux przybył, opowiedział, iż podobne wstrząśnienie ziemi czuć się dało w Roszeli.

Amerykański pocztowy statek Edward Ponafe odbył podróż z Nowegojorku do Hawru w 16 dniach; iest to nayszybsza podróż, którą od 7 lat pocztowe statki odbywaią. Gdy odległość w prostey linii wynosi 1075 mil Francuzkich, przeto rzeczony statek musiał codziennie po 50 mil Niemieckich ubiegać.

Tuteyszy związek do pomnożenia szkół początkowych otrzymał list od Prezydenta Grecyi Hr. Capodistrias, w którym wynurza nadzieię, że Grecyia liczyć wkrótce będzie naymniey 150 szkół tego rodzaiu, w których uczyć się będzie po 150 do 200 dzieci.

Z Lizbony d. 29 Listopada.

Na nowego Gubernatora Madeiry przeznaczony iest Don Maria, pułkownik tuteyszych policyynych żołnierzy, mieysce zaś iego zastąpił Vicehrabie d'Azenda, teść Ministra spraw wewnętrznych. Pułkownik Lemos, który dowodził woyskiem przeciw Terceirze, napisał na swoie usprawiedliwienie grubą xiążkę, w którey całą winę zgania na Admirała i officerów morskich, którzy potrzebowali dwóch godzin czasu do zaczepienia każdego tyleż do wylądowania pierwszego woyska. Żali się także na złego ducha żołnierzy.

Infantka Donna Marya iest zawsze niebezpiecznie chora.

Gazeta Dworska z dnia 23go bież: mies. donosi urzędownie, że sprawuiący interessa Don Miguela przy Ziednoczonych Stanach północney Ameryki miał wstępne posłuchanie u Prezydenta Jackson.

Z Londynu d. 9 Grudnia.

Onegday były wielkie pokoie u J. K. Mci w zamku Windsorskim, podczas których Xżę Klarencyi odziany został znakami pierwszego i naywyższego krzyża woyskowego kąpielnego orderu, w mieysce zmarłego Xcia Jorku, a P. Stratford-Canning i Poseł nasz przy Porcie Ottomańskiey P. Robert Gordon otrzymali cywilne krzyże tegoż orderu. Potem został parlament aż do 4 Lutego r. przyszłego odroczony, w którym dniu zgromadzi się niezawodnie dla rozważenia spraw nagłych i ważnych.

Mówią, iż Xżę Kumberlandyi będzie na zawsze mieszkańcem Królewskiego Windsorskiego zamku, i zaymie tę część gmachu, którą pospolicie nazywaią *Devil Tower*. Król zakupić także miał dla użytku tego swoiego brata niedaleko Windsor leżące wieyskie mieszkanie P. Broadhead, Helgrowe zwane. Wieś ta zawiera około 50 morgów gruntu i była naypierwey zakupioną przez Teodora Brinkmann, który z Królem Jerzym I przybył z Hanoweru do Anglii.

Baron Asseca, Ajent Don Miguela w Anglii, rozmawiał d. 5 b. m. w wieczór z Hr. Aberdeen. Tegoż dnia Margr. Palmel-

la odwiedził rzeczonego Hrabiego w wydziale spraw zagranicznych. Wczoray popołudniu Poseł Francuzki miał długą naradę z tymże Hrabią. W wieczór posłano pismo do naszego Posła w Paryżu.

Jedna z Gazet Londyńskich umieściła zastraszaiace doniesienie, że przed kilku dniami 140 nowych patronów wykonało przysięgę na stawanie w sądach.

Dnia 14 Listopada Konsul jeneralny w Lizbonie, P. Mackenzie, dał obiad, na którym znaydował się Minister spraw zagranicznych Vicehrabia Santarem, Poseł Hiszpański, Konsul Amerykański i kilkunastu Angielskich i Niemieckich kupców. Był także Nuncyusz Papiezki zaproszony, ale nie przybył, ponieważ to była Sobota, w której mięsnych potraw nie używa. Santarem miał potem rozgłosić, że P. Mackenzie spełnił zdrowie Don Miguela iako Króla, co iednak poczytuią za zmyślone.

Gazeta Jamaiska pod dniem 9 Października zapewnia z pewnego źródła, iż rząd Królewski zamyśla zakupić u prywatnych właścicieli wszystkich niewolników na wyspie naszey.

Podług doniesień z Kartageny pod dniem 15 Października, Jenerał Kolumbiyski J. M. Cordova, który odznaczył się w zwysięztwie nad Hiszpanami pod Ajacucho, podniósł w Antioquia (*) sztandar buntu. Na balu, który dnia 2 Września dał dla mieszkańców Rio-Negro, ogłosił ustanowioną w Kokuta pierwszą Kolumbiyską konstytucyią, i przyłączyli się do niega wszyscy obecni, wyiąwszy Biskupa i kilkunastu urzędników Bolivara. Biskup odiechał zaraz do Bogoty, a rząd posłał przeciw Antioquia 6 do 700 ludzi pod Jenerałem O'Leary. Ostatni przybył do Naves. Jenerał Urdaneta, Minister woienny, ma główną swoią kwaterę w Honda o 17 mil Hiszpańskich od Bogoty. Cordova, który posłany był przez Oswobodcę przeciw buntownikom Obandy, w prowincyi Pastoes, zapewne się teraz z niemi złączy. W wydaney do mieszkańców Antioqnia odezwie wyraził, że wierny iest wolności i powstaie tylko przeciw despotyzmowi Bolivara. Przeciął związek z Saragossą, ale niema mieć za sobą nikogo z ludzi posiadaiących wpływ w kraiu. Zresztą panuie w Kolumbii nayzupełnieysza spokoyność. Bolivar znaydował się na południu, dla uskutecznienia pokoiu z Peru. — Gazeta Kuryer znayduie bunt Cordovy przeciw Bolivarowi równie nierozsądny iak wpadnienie Barradasa do Mexyku i przepowiada mu podobnyż koniec.

Jenerał Santa Ana przybył dnia 24go Września do Vera-Cruz, i iak tameczne gazety donoszą, prawie iak Bóg przyięty został. Lud zaniósł go w tryumfie do rządowego domu. Dzień 15 Września, iako rocznica niepodległości Mexykańskiey upiękniony został zniesieniem w całey Rzeczypospolitey niewoli, co Prezydent Guerrero na mocy nadaney mu nadzwyczayney władzy postanowił. Od dnia tego wszyscy niewolnicy są więc wolnemi, rząd przyrzekł wszelako iak tylko okoliczności dozwolą, wynagrodzić właścicieli. Z stolicy nadchodzą pomyślne doniesienia. Prezydent zamyślał zwołać Kongres dla złożenia nadaney mu nadzwyczayney mocy. Jenerałowie Santa Ana i Teran, tudzież wszyscy officerowie otrzymuią zewsząd prawo obywatelstwa. Uczty i bale wszędzie są dawane, a dzień 11 Września (w którym kapitulacyia z Hiszpanami zawarta została) będzie na wieczne czasy świętem narodowem. Jenerał Lagarza dla oboiętnego swego postępowania przy uderzeniu na warownią Barr w Tampiko miał zostać uwięziony.

(*) *Antiouqia leży o 170 mil Angielskich od Bogoty.*

DODATEK
DO N^ro 103
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 27 GRUDNIA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0°· Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na 0° r.	Therm: czyli stopnie zimna i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Grud:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 6, 768	— 8. 0	94	Wschodni słaby	Pochmurno	Śnieg
12	„ 7, 625	— 6. 8	89	„ mocny	„ „	Śnieg
22. 3	„ 7, 714	— 9. 6	91	„ „	„ „	Śnieg
9	„ 9, 252	—13. 6	93	„ „	Pogoda z chmur:	
7	„ 9, 490	—19. 0	91	Wschodni mocny	Pogoda z Chmur:	2 słupy około słońca przy wschodzie i zachodzie tegoż.
23. 12	„ 9, 185	—15. 0	87	„ „	„ „	
3	„ 8, 752	—15. 4	88	„ średni	Pogoda	
9	„ 8, 323	—17. 4	91	Połud: Ws. słaby	Pogoda z Chmur:	
7	„ 5, 409	—17. 4	91	Półn: Ws. słaby	Pochmurno	
24. 12	„ 4, 291	—11. 5	87	Wschodni słaby	„ „	Śnieg
3	„ 3, 785	—10. 1	90	„ „	„ „	
9	„ 3, 948	—10. 4	93	„ „	„ „	
7	27 4, 211	— 8. 2	95	Połud: Ws. słaby	Pochmurno	
25. 12	„ 4, 655	— 4. 7	89	Wschodni słaby	„ „	
3	„ 4, 623	— 5. 2	92	„ „	„ „	
9	„ 4, 693	— 9. 6	92	„ średni	„ „	Śnieg

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Rzymu d. 3 Grudnia.

Przybył tu Poseł Niderlandski przy Dworze Angielskim, P. Falck.

Lord Cochrane w swey podróży z Paryża do Neapolu znaydował się d. 20 Listopada w Turynie.

Przy zaczynaiącey się prenumeracie na Gazetę Krakowską od Nowego roku 1830 Redakcyia iey uprasza życzących ią trzymać o wczesne się zgłaszanie.

Zawiązało się tu towarzystwo z Artystów i przyiaciół kunsztu, które zamyśla urządzić corocznie od 1go Listopada do ostatniego Kwietnia trwaiące wystawienie dzieł kunsztu. Dnia 8 b. m. obierze to towarzystwo z grona swoiego 15 radców i prezesa do kierowania iego sprawami.

Słychać, iż w Neapolu d. 15 przyszłego miesiąca ogłoszone zostanie przebaczenie za polityczne przestępstwa. Galotti iest ułaskawiony i zostaie w kraiu pod dozorem policyi. — Tam e 7letni chłopiec Wincenty Zuccaro z Cefalu (w Sycylii) wzbudza uwagę przez nadzwyczayną zręczność w rachowaniu na pamięć. Rozwiązuie na publicznem zgromadzeniu zadania, z taką szybkością, iakby naybiegleyszy rachmistrz piórem niepotrafił.

Z Madrytu d. 3 Grudnia.

Król mianował Gubernatorem Madrytu Jenerała Majora Fernandez. — Hr. d' Espana, Jenerał kapitan Katalonii, iest tu oczekiwany, i zapewniaią, że popadnie w niełaskę, do czego przyłożyli się Infant Don Francesco i iego małżonka, którzy z iego postępowania w Barcelonie niebyli kontenci i iawnie mu to poznać dali; wymyślał bowiem niebezpieczeństwa, których wcale niebyło. Nigdy nie pokazał się na ulicach bez straży i Infantowi radził, aby sam nie chodził po mieście, gdyż mieszkańcom dowierzać niemożna, na co Infant odpowiedział: że nie iest Gubernatorem Katalonii, a zatem niczego się nie obawia. Przydał także do boku Infanta officera z głównego swoiego sztabu, aby wszystkich oddalił, którzyby z nim mówić lub prośbę mu podać chcieli. Gdy Xiąże dowiedział się o tem, oddalił natychmiast officera i wszystkim dozwolił przystępu do siebie. Miał także nie naylepiey okazać się w przyięciu NN. Królestwa Neapolitańskich na ziemi Katalońskiey.

NN. Królestwo Jchmość Neapolitańscy z Wysoką Narzeczoną Królewską przebyli w podróży swey do stolicy tuteyszey d. 26 Listopada Tortosę.

Mówią tu w prawdzie o wielu poiedyńczych łaskach, ale zdaie się, iż powszechne przebaczenie poszło w niepamięć. Ze wszystkich miast Królestwa nadchodzą adressy z powinszowaniem zaślubin J. K. Mci.

Od kilku dni pada tu ustawicznie deszcz i znacznie uszkodził przygotowane na wiazd Krolowey tryumfalne bramy.

Z Londynu d. 11 Listopada.

Onegday Poseł Francuzki miał dwugodzinną czynność w wydziale spraw zagranicznych. Poseł Austryacki rozmawiał także z Hr. Aberdeen. Dziś rano nadeszło do wydziału spraw zagranicznych pismo od naszego Posła Lorda Heytesbury z Petersburga pod dniem 26 Listopada, które usunęło wszelką wątpliwość o wyzdrowieniu Cesarza. — Poseł Rossyyski dał onegday wielki obiad, na który był także Poseł Pruski zaproszony.

Nadeszły nader zasmucaiące doniesienia o losie osady FernandoPo. Z wyprawy, która tam popłynęła pod rozkazami mianowanego tey wyspy Gubernatorem Pułkownika Nieholls, umarła przeszło część trzecia, i sam nawet Gubernator pomimo mocney konstytucyi zachorował na niezdrowe tam powietrze.

Prezydent Ziednoczonych Stanów północney Ameryki mianował P. West sprawuiącym interessa przy Rzpltey Peruwiańskiey i 6 nowych Konsulów w Wiedniu, Panama, Peru i w różnych Mexykańskich portach. — Ziednoczone Stany chcą przez Egipt przywrócić związek z Indyiami. 43 parowych łodzi odpłynęło w różne kierunki z Nowegojorku, i około 10 do okolic Cincinatu, a budowanych ieszcze iest 11. Sądzą, iż na owczas

przybyć będzie można w 30 dni do Indyiów, dokąd teraz potrzeba 4 miesiące płynąć.

Cena pszenicy z sześciotygodniewego średniego przecięcia wynosiła w przeszłym tygodniu 57 1/6 szylingów, a cło 30 1/2.

Od brzegów niższey Elby d. 16 *Grudnia.*

Zmarły niedawno w Kopenhadze Professor Hurtigkarl zostawił do 60,000 talarów maiątku, który przeznaczyć miał na wsparcie ubogich i pilnych uczniów prawnych umieiętności.

N. Król Szwedzki nakazał oznaymić, iż na przyszłość żaden cudzoziemiec, który nie uzyskał prawa obywatelskiego w Szwecyi, nie może bez poprzedniczego pozwolenia nabywać gruntów w Szwecyi. — Zachodzi nadzieia, iż za przyłożeniem się Seymu zaprowadzone zostaną w Szwecyi, dotąd nie istnieiące wozowe poczty, — W Chrystyanii umarł d. 6 Grudnia Wielkorządca Norwegii, Hr. Platen w 63 roku życia.

Z Szwaycaryi d. 9 *Grudnia.*

W Kantonie Genewskim upadły śnieg, po którym nastąpił deszcz, zrządził wielką powódź i spustoszenia. W niektórych mieyscach połamały się nawet gałęzie drzew owocowych pod ciężarem śniegu.

Należy tu przywieść iako osobliwość w historyi naturalney, iż na początku przeszłego tygodnia niedaleko spadku Renu w Szafhurie ubito samca skałowego orła (Falco fulvus) który miał długości 3 stopy i 1 cal, a ekrzydła 6 stóp szerokości. Pokazanie się w tey okolicy rzeczonego ptaka iest tem rzadsze, iż zwykł tylko gościć na Alpach Szwaycarskich i ztamtąd niedaleko ulatuie. Poczytuią więc to zdarzenie za przepowiednią tęgiey zimy.

Dnia 15 Listopada w mieszkaniu Landamana Juwenał w Jenaz w Gryzonii popełnione zostało zabóystwo. Podczas Niedzielney służby Bożey zostawiony został parobek do strzeżenia domu, lecz ten zasnąwszy, zabity został siekierą, poczem wyłupiono biórko, szafy i wiele rzeczy wykradziono. Miany przez złoczyńcę za zabitego parobek, mógł ieszcze początkowe głoski swoiego zabóycy napisać, a tym był Kramarz z Mels, który został w Kantonie Glaras pochwycony i dnia 20 de Chur przyprowadzony. Parobek zaś umarł dwiema wprzód dniami na swoie rany.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 27 b. m. daną będzie wielka nowa Melodrama w 3ch porach z Francuzkiego PP. Ducange i Dinaux przetłómaczona, pod tytułem: *Trzydzieści lat*, czyli *Życie Szulera.*

UWIADOMIENIE.

Antoni Nejman Dentysta Sankt-Petersburgski, przeniósłszy się z dotychczasowego swojego mieszkania hotelu niegdy Szydłowskiego, na Stradem do domu P. Samelsona pod Ner Iszy przy moście Kazimirskim, ma honor rekomendować się Prześwietney Publiczności:

1) Może w krótkim czasie wyleczyć szkorbut, który zęby i dziąsła psuie, robi zgniliznę i wielki ból, tudzież nieprzyiemny zapach.
2) Może leczyć zepsute zęby i dziąsła, jako to: wypiekać, plombować lub zalewać dziurkowatość, robić one świeżemi i białemi, wypędzaiąc wszelką zgniliznę i nieprzyiemny zapach.
3) Może wyimować rozmaite zbolałe zęby z łatwością.
4) Jeżeli kto chce aby miał zęby wstawione, tedy ręczy iż moc onych jest odpowiednią naturalnym.
5) Może wkrótkim czasie oddalić ból zębów i wszelką boleść, iakaby tylko w ustach znaydować się mogła.

Biednych i ubogich deklaruie leczyć bez naymnieyszej zapłaty.

DONIESIENIA.

Kómornik Sądowy zawiadomia Publiczność, iż dnia 29 Grudnia r. b. o godzinie 9 ranney, w Krakowie przy ulicy Szpitalney pod L. 621 odbędzie się Licytacyia komody, stołów, obrazów, stołków, skrzyni, draga żelaznego, łóżka, prassy, kanapy, zwierciadła, kołowrotków, kołka żelaznego, warsztatów pasamonickich.

W Krakowie dnia 17 Grudnia 1829 r. *Józef Slodkowski*, Kom: Sąd.

Do N u 1802. Dla zapewnienia potrzeby gotowych próżnych na Sól beczek i materyału beczkowego na naprawę takichże beczek przy rewizyi i expedycyi, dla C. K. Żup solnych w Wieliczce i Bochni na rok ieden, to iest: od 1go Listopada 1830 do ostatniego Października 1831 roku, z mocy Rozporządzenia C. K. powszechney Nadworney Kamery z dnia 31 Sierpnia 1827 do liczby 35,625/2858 odbędzie się w Ces. Kr. Górniczey Solney Administracyi w Wieliczce dnia 28 Stycznia 1830 o godzinie 9tey z rana publiczna Licytacyia i z tym zawarty zostanie Kontrakt, który za naytańszą cenę podeymie się dostawy, z zastrzeżeniem iednak Naywyższego zatwierdzenia.

Domysłowa dostawa przez czas trwania Kontraktu dla C. K. Żup solnych i C. K. Dyrekcyi sprzedaży Soli wraz z podległemi iey magazynami sprzedaży w Turowce i Trynitatis, udzież dla składowych magazynów w Podgórzu, Niepołomicach i Sierosławicach, iako to:

Dla C. K. Żupy solney w Wieliczce:

18 000 gotowych wielkich beczek.
72,000 ditto małych ditto.

20 kóp klepek	do wielkich Beczek	300 kóp klepek	do małych Beczek
5 kóp den		100 kóp den	
150 kóp obręczy		4000 kóp obręczy	
600 kóp rozporek			

Dla C. K. Żupy solney w Bochni:

2600 gotowych wielkich beczek.
48,000 ditto małych ditto.

4 kóp klepek	do wielkich Beczek	200 kóp klepek	do małych Beczek
1 kopa den		70 kóp den	
25 kóp obręczy		2700 kóp obręczy	
90 kóp rozporek			

Złożyć się maiące przed Licytacyią Vadium, które wraz za kaucyią służyć ma, wynosi dla Wieliczki 3900 ZR. a dla Bochni 2100 ZR. w konwencyyney monecie.

Dalsze warunki względem dostawy będą przed rozpoczęciem Licytacyi ogłoszone, i mogą bydź każdego czasu przed Licytacyią w Registraturze C. K. Górniczey i Solney Administracyi przeyrzanemi.

Z Cesarsko-Królewskiey Górniczey i Solney Administracyi i oraz Powiatowego Górniczego Sądu w Wieliczce, dnia 16 Grudnia 1829 r.

Na wniosek Sukcessorów Poborcy Akcyzy Fryderyka Hallerworden, córka tegoż Julianna, z męża Walter, która w roku 1808 z mężem swoim, Sekretarzem i Dyrektorem Registratury Sądu appellacyynego w Krakowie bawiła, i od tego czasu o swoim życiu i pobycie żadney wiadomości nie dała; wzywa się publicznie ninieyszym edyktalnym Zapozwem: ażeby wprzód lub w upływaiącym Terminie dnia 7 Lipca 1830 r. o godzinie 3 z południa zgłosiła się, w przeciwnym zaś razie będzie za umarłą ogłoszona. Wzywaią się zarazem Sukcessorowie powołaney Julianny Hallerworden, zamężney Walter, ieżeli znayduią się, ażeby w oznaczonym wyżey Terminie zgłosili się, i prawo swoie do sukcessyi należycie udowodnili, inaczey ich pretensyie odrzuconemi zostaną, i przypadaiąca na nich część spadku przysądzoną będzie znanym tu ich współsukcessorom Poborcy Akcyzy Fryderyka Hallerworden. Zgłaszaiący się zaś Sukcessorowie Powołaney po zapadłym ich wyłączeniu, poddać się muszą rozporządzeniom zapadłego w tey mierze Wyroku, i nie mogą żądać żadnych rachunków, ale przestać iedynie na tem, coby się ieszcze pozostać mogło z sukcessyi Powołaney.

W Lublinitz (Lublińcu) dnia 3 Września 1829 r.

Królewsko-Pruski Sąd mieyski.